

Torsdagen den 26 september

Kl. 14.00–15.21

§ 1 Frågestund

Frågestund

Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av försvarsminister Peter Hultqvist, statsrådet Ardalan Shekarabi, statsrådet Matilda Ernkrans och statsrådet Per Bolund.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Per Bolund besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Regeringens framtida migrationspolitik

Anf. 2 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru talman! Jag citerar: ”Ska vi klara av integrationen kan vi inte ha en stor invandring under överskådlig tid. Vi behöver ... hålla mottagandet av nyanlända på låga nivåer.” Orden skulle kunna vara mina eller Moderaternas. Vi har nyligen formulerat ett volymmål för svensk asylinvandring, just för att klara integrationen, för att bryta utanförskapet och för att återta kontrollen.

Men orden är inte mina. De uttalades av civilminister Ardalan Shekarabi för bara någon vecka sedan. Ändå har hans eget parti den senaste tiden röstat för och drivit på för mer invandring till Sverige.

Vi som jobbar med framtidens invandringspolitik är nu mycket nyfikna. Vilken linje kommer Socialdemokraterna och regeringen att driva? Är det Ardalan Shekarabis, vilket jag hoppas på, eller är det Miljöpartiets?

Anf. 3 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Maria Malmer Stenergard, för frågan!

Jag kan lugna riksdagsledamoten med att regeringen har *en* politik som är regeringens gemensamma politik. Jag kan också lugna riksdagsledamoten med att den här regeringen, till skillnad från Moderaterna, kommer att stå upp för integrationen.

De miserabla nedskärningar i integrationspolitiken och arbetsmarknadspolitiken som den här kammaren beslutade om i december får effekter i svenska kommuner överallt i vårt land. Jag är väldigt glad över att sitta i

en regering som åtgärdar de misstag som den här riksdagen begick i december månad när vi säkerställer att kommunerna får möjlighet att se till att människor kommer i arbete.

Om vi ska klara av integrationen måste vi nämligen hålla fast vid omläggningen av migrationspolitiken. Men vi måste lägga lika stort fokus på integrationen. Det var katastrofalt av den här kammaren att göra de nedskärningarna i arbetsmarknadspolitiken. Det är bra att regeringen just nu åtgärdar en del av det.

Anf. 4 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru talman! Jag ställde en fråga om migrationen och fick svar om integrationen. Den är oerhört avgörande. Det är många politiska partier som genom historien har misslyckats med integrationen. Jag är den första att hålla med om det.

Regeringen har *en* politik, säger civilministern. Men vilken är den politiken? Det var det jag undrade. Kommer ministern att fortsätta stå här och peka finger? Eller kommer han att stå upp och säga vilken regeringens politik är?

(Applåder)

Anf. 5 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Regeringens linje i de här frågorna framgår väldigt tydligt i januariavtalet. Vi ser att det finns behov av att hålla fast vid den tillfälliga lagen. Men för att vi ska hålla ihop måste den nu kompletteras med väldigt viktiga insatser som rör integrationen i vårt land.

Det finns ett samband mellan migrationspolitiken och integrationspolitiken. Det vore bra om Moderaterna tar till sig det och förändrar sin inställning till integrationsinvesteringar som behövs i vårt land.

Apatiska flyktingbarn

Anf. 6 CLARA ARANDA (SD):

Fru talman! Jag riktar min fråga till statsrådet Per Bolund.

Det handlar om apatiska flyktingbarn. Det är ett ämne som har blivit aktuellt för debatt igen efter att två numera vuxna individer känslösamt redogjort för hur de tvingades spela apatiska när de var barn. Det handlar om barn som utsatts för fysisk och psykisk tortyr, om barn som tvingats simulera. Syftet var att familjen skulle få uppehållstillstånd i Sverige.

Efter tre statliga utredningar har man bland annat kunnat konstatera att apatiska flyktingbarn kan ses som ett svenskt fenomen då det saknas säkra uppgifter om att uppgivenhetsyndrom har förekommit i andra länder än Sverige.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet om regeringen avser att agera för att förhindra att den typen av övergrepp mot barn förekommer i framtiden.

Anf. 7 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack, Clara Aranda, för frågan!

Det är en självklart en svår situation som många människor som flyr till vårt land har varit i och hamnar i. Det är inte konstigt att det avspeglar sig på alla inblandade, inklusive barnen.

Jag tror att man ska vara försiktig med att generalisera utifrån enstaka berättelser, hur känsloladdade de än kan vara.

Det är också viktigt att vi lyssnar till expertisen i fallet. De kommentarer jag har sett från till exempel läkare som följer just den här frågan och studerar den grundligt är att detta inte kan tas till intäkt för sanningen om apatiska flyktingbarn. Det finns gott om berättelser som pekar i en helt annan riktning. De här barnen har utsatts för väldigt svåra och traumatiska upplevelser, och det påverkar såklart deras psykiska välmående. Det är inte särskilt konstigt.

Låt oss alltså inte dra för stora slutsatser utifrån enskilda personliga berättelser i det här fallet.

Anf. 8 CLARA ARANDA (SD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Vi måste absolut veta mer i frågan. Vi måste veta mer om hur många som har drabbats. Just därför finns det starka skäl för att granska och utreda förekomsten av apatiska barn som har blivit utsatta för övergrepp. Det är ett lämpligt första steg för att på ett seriöst sätt hantera den information som har framkommit.

Min avslutande fråga till statsrådet blir därför: Avser regeringen att tillsätta en statlig utredning för att utreda omfattningen av dessa övergrepp?

Anf. 9 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Det har, som Clara Aranda sa i sitt första inlägg, gjorts flera studier i frågan. Vi tror snarare att det är bättre att forskningen tar tag i den, vilket också görs. Det forskas på området, liksom på många andra.

Jag vill även poängtera att det viktigaste vi kan göra är att skapa så mycket trygghet i världen att människor inte behöver fly, vilket skapar svåra situationer och trauman. Men vi måste också göra insatser för våra kommuner så att de har möjlighet att hantera den psykiska ohälsan. Då kan vi inte skära ned på kommunsektorn, som Sverigedemokraterna föreslår.

Psykisk ohälsa hos studenter

Anf. 10 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Matilda Ernkrans.

Den psykiska ohälsan bland studenter är ett stort och växande problem i samhället. Många studenter känner stress, och mer än hälften av studenterna upplever ångslan, oro eller ångest.

Studenter drabbas i större utsträckning av psykisk ohälsa än yrkesverksamma i samma ålder. Studenter är överrepresenterade i hela spektrumet, från huvudvärk och sömnbesvär till diagnosticerad depression och försök att ta sitt liv. Det pekar tydligt på att det behövs förslag och reformer för

att mota den psykiska ohälsan bland studenter och för att se till att förebygga på ett bättre sätt. Men man behöver också titta djupare på orsakerna och se till att de klarläggs på ett bra sätt.

Min fråga till statsrådet är därför: Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att stärka studenters psykiska hälsa?

Anf. 11 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Fredrik Christensson, för frågan! Det är verkligen ett prioriterat område för regeringen att på bredden hantera hur vi ska ta oss an att bygga en bättre psykisk hälsa i vårt land. Det gäller inte minst för studenter. Som ledamoten helt rätt påpekar är antalet studenter med psykisk ohälsa större än andra i jämförbar ålder.

Vi har vidtagit en del åtgärder. Vi har redan satt igång en utredning som ska titta på hur studenthälsan och primärvården kanske kan samarbeta och samverka på ett bättre sätt och därmed ge ett bättre stöd till de studenter som kan ha drabbats av psykisk ohälsa, så att de inte trillar mellan stolarna. Men vi måste naturligtvis se över boendesituationen, fortsätta arbetet mot sexuella trakasserier på högskolorna och så vidare.

Det finns alltså en hel del arbete som vi kan och ska göra.

Anf. 12 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Fru talman! Det är bra att åtgärder vidtas för denna del av populationen. Studenter mår nämligen sämre än vad man gör i det övriga samhället. Centerpartiet förslög för något år sedan att man skulle stärka tillgängligheten för dessa, och de skulle också få hjälp snabbare. På så vis skulle man möta det problem som finns.

Det finns även förslag om att kartläggningen behöver förstärkas. Det är ganska oklart vad som gör att studenter mår dåligt. Är detta en fråga som regeringen ämnar ta vidare?

Anf. 13 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Som jag sa prioriterar regeringen arbetet för att bygga en bättre psykisk hälsa på bredden. Vi behöver verkligen på allvar ta till oss hur studenter mår och se vad vi kan göra åt den situation som råder på högskolorna. Vi ska ha trygga högskolor.

Även studentorganisationer har lyft upp frågan om kartläggning. Vi har inte riktigt tagit ställning till detta. Men inte minst inom det mittensamarbete som finns i svensk politik finns möjligheter att diskutera detta vidare.

Vi har som sagt dock redan vidtagit åtgärder.

Åtgärder för bostadsbyggande

Anf. 14 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Per Bolund. I Sverige pågår i dag en nationell bostadskris, vilket är lätt att se. I ett läge där åtta av tio kommuner har bostadsbrist, nyproduktionen faller, hemlösheten bland framför allt familjer ökar, en stor del av allmännyttan säljs eller ombildas till bostadsrätter och vräkningar som norm pågår har bostadsministern varit spårlöst försvunnen.

Bostadspolitiken saknar både bostäder och politik. Enligt Boverket behöver 640 000 nya bostäder byggas. Vilka åtgärder kommer statsrådet att vidta för att säkerställa att de bostäder byggs – framför allt hyresrätter – som Boverket bedömer behöver byggas de närmaste åren?

Prot. 2019/20:10

26 september

Frågestund

Anf. 15 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Jag kan glädja Momodou Malcolm Jallow med att jag långt ifrån har försvunnit. Jag står här i dag och besvarar frågor. Varje dag jobbar jag på Regeringskansliet i mitt anletes svett.

Vi jobbar intensivt varje dag med bostadspolitiken. Det visas också genom positiva resultat. Man kan se att det har byggts mycket mer de senaste åren än vad som skett i Sverige under lång tid. Nu kommer nya lägenheter ut på marknaden i en takt som inte har funnits på många år. Vi är dock inte nöjda utan tycker att mer behöver göras.

Vi vill också se till att det byggs lägenheter som människor med mindre inkomster har råd med. Därför har vi introducerat en mer aktiv bostadspolitik än den som funnits under många år. Det finns nu ett investeringsstöd som gör det möjligt att bygga små, energieffektiva hyreslägenheter med en rimlig hyresnivå. Än så länge har 24 000 lägenheter kommit ut genom denna metod. Men nu har regeringspartierna också en långsiktig överenskommelse med Centern och Liberalerna, vilket gör att detta stöd kommer att finnas kvar under lång tid.

Dessutom jobbar vi med regelförenkling och många andra åtgärder för att det både ska bli billigare och gå snabbare att bygga.

Anf. 16 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Fru talman! Vänsterpartiet och Hyresgästföreningen vill bland annat införa ett statligt topplån vid nyproduktion av hyresrätter. Förslaget innebär att staten tar över delar av risken för hyresrättens finansiering genom att erbjuda topplån med låg ränta som ersätter större delen av byggbolagets eget kapital.

Är statsrådet beredd att införa statligt topplån för nyproduktion eller ska man låta marknaden avgöra hur byggandet ska ske?

Anf. 17 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Hyresmarknaden är enormt viktig. För människor som inte har ett stort sparande är det ofta otroligt viktigt att hyresrätter finns tillgängliga. Det behövs en stor insats för att se till att dessa byggs. Men vi tänker brett och är beredda att lyssna till många olika röster, även när det gäller hur man kan ge större tillgång till den köpta bostadsmarknaden för dem som inte har de allra högsta inkomsterna.

Vi fortsätter att fokusera på att ha en bostadspolitik som också fyller de stora sociala värden som bostaden gör. Där är vi beredda att tänka både vitt och brett.

Situationen på bostadsmarknaden

Anf. 18 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! Vi fortsätter på samma ämne. Boverket har nyligen redovisat en prognos om att antalet påbörjade bostäder indikerar en minskning

för 2019 och 2020. Vår största stad, Stockholm, uppvisar siffror som påvisar en markant minskning av antalet påbörjade bostäder 2019. Det är närmast en halvering.

Signalerna från alla inblandade är tydliga. Antalet bostäder som byggs i Sverige är inte bara för lågt utan det minskar också. Sist ut var riksbankschefen, som efterlyste politiska förslag som ska rätta till den dysfunktionella bostadsmarknaden.

Den nyss redovisade budgeten har ganska få förslag om detta, och inget egentligt förslag som kan hjälpa till att öka byggnationstakten. Kristdemokraterna har föreslagit att man ska se över kreditrestriktionerna. Vi har också förslag om bosparande och startlån.

När kan vi förvänta oss att bostadsministern kommer med förslag som riktar sig till de problem som finns på bostadsmarknaden?

Anf. 19 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Jag kan glädja Larry Söder med att vi inte har väntat utan redan har kommit med förslag som varje dag gör skillnad på svensk bostadsmarknad. Med den politik som har gällt under många år med borgerlig och moderatledd regering, där marknaden har fått råda helt på egen hand, är det uppenbart att lägenheter inte har byggts för de behov som finns på marknaden. Många människor har inte fått tillgång till bostäder.

Vi ser inte bostaden bara som en handelsvara utan också som en rättighet, en trygghet, för människor. Därför har vi introducerat en mer aktiv bostadspolitik än Sverige har sett på årtionden. Det investeringsstöd som nu också finns i budgeten uppgår till 3 miljarder kronor per år, och det ska se till att lägenheter som annars inte skulle ha byggts på svensk bostadsmarknad kommer ut. Dessa gör varje dag skillnad för människor som annars skulle ha utestängts från boende. Detta tycker jag att ledamoten borde notera och erkänna.

Vi måste dock också jobba med många andra verktyg, till exempel regelförenkling. Vi är just nu inne i ett intensivt arbete för att genomföra detta.

Anf. 20 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! Man kan konstatera att antalet bostäder som färdigställdes under 2018 minskade. Antalet som färdigställs ser också ut att minska 2019. Under 2018 fanns ett investeringsstöd, och siffrorna visar att detta inte hjälpte till att öka antalet bostäder. Man byggde andra typer av bostäder, men inte ett större antal.

Ministern sa att en bostad ger trygghet. Unga får i dag ingen bostad. De som har sociala problem får heller ingen bostad. När kommer politik för dessa?

Anf. 21 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Till skillnad från den regering som Larry Söders parti satt i har vi nu en politik som tar människors behov i beaktande. Det är inte bara de som har de största plånböckerna som får sin vilja igenom på bostadsmarknaden.

Det är väl känt att under den tid då borgerlig bostadspolitik fick gälla byggdes inte små, billiga hyreslägenheter; man byggde svindyra bostadsrätter. Denna marknadsnisch är nu uppfylld. Det finns inte ens kunder för

att fylla de bostadsrätter som har byggts. Vi måste också hitta sätt att bygga för dem med lägre inkomster.
(Applåder)

Prot. 2019/20:10
26 september

Frågestund

Minskat antal sökande till lärarutbildningen

Anf. 22 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! I tider av akut lärarbrist och inte minst genom de resultat som kom från Skolverket i dag kan vi i Sverige se stora skillnader i likvärdighet mellan eleverna. Det gäller inte minst deras tillgång till behöriga och ämnesbehöriga lärare. Detta anses vara den viktigaste faktorn för att man ska kunna höja resultaten och kvaliteten i skolan. Därför blir denna fråga särskilt viktig för staten och regeringen.

Nyligen kom antagningsciffror till höstens lärarutbildning. Tyvärr kan man återigen notera att söktrycket sjunker, trots att vi skulle behöva 8 000 nybörjare. Det skulle alltså behövas ytterligare 8 000 som söker och antas till lärarutbildningen för att man ska klara av att rekrytera lärare.

Min fråga till statsrådet Matilda Ernkrans är: Vilka slutsatser drar hon av att vi återigen ser ett lägre söktryck, och vilka åtgärder tänker hon vidta?

Anf. 23 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Ledamoten Roger Haddad lyfter upp en oerhört viktig fråga. Naturligtvis drar regeringen slutsatsen att det var helt rätt att ta ansvar för och se till att fler människor fick möjlighet att läsa på lärarutbildningen.

Vi vet att en av de riktigt stora orsakerna till lärarbristen är att vi får fler barn och unga i våra skolor. Vi har det redan i dag, och vi kommer att få det också i framtiden. Det är klart att fler måste utbildas till lärare.

Du har helt rätt i att det är en marginell minskning. Men sett till antalet studenter är lärarutbildningen den största utbildning vi har på våra universitet och högskolor just nu. Det är fler lärarstudenter på våra skolor än någonsin.

Det är en historiskt hög nivå. Det är många som vill bli lärare. Det måste vi vara riktigt rädda om för att fler ska vilja välja att bli lärare.

Anf. 24 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Tack, statsrådet! Det handlar inte bara om att expandera lärarutbildningen. På hälften av lärarutbildningarna fanns det ingen konkurrens inför höstens antagning.

Liberalerna menar att antagningskraven måste skärpas. Det måste bli exklusivt. Det handlar inte bara om att få in vilka som helst, eftersom vi också har stora problem med avhopp.

Hur ska regeringen försöka bedriva en politik där vi når rätt studenter som vill bli lärare?

Anf. 25 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag är väldigt glad över att vi har ett samarbete i mitten i svensk politik där de stora konflikterna om skolan och lärarutbildningen kan lösas på ett konstruktivt sätt i samtal med varandra. De samtalen har vi igång.

Jag känner mig väldigt förtroendefull inför framtiden att vi kommer att lösa det på ett klokt och bra sätt. Men vi ska komma ihåg att vi inte ska göra ned de lärarstudenter vi har i dag på våra utbildningar. Alla som har kommit in där har klarat riktigt höga krav redan nu.

Svensk forskning om industrins klimatomställning

Anf. 26 HANNA WESTERÉN (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Matilda Ernkrans.

Den här veckan riktas världens ögon mot New York och klimatmötet där. Sverige har vid ett flertal tillfällen beretts plats på scen, och landvinningar för klimatsmart industri har framhållits på ett sätt som väcker både nyfikenhet och stolthet. Men det måste bara vara början.

Fortsatta framgångar på området främjas bland annat genom ett gott forsknings- och innovationsklimat här i Sverige. Därför undrar jag: Hur avser regeringen att genom forskning främja Sveriges framskjutna position i fråga om klimatsmart industri?

Anf. 27 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, ledamoten Hanna Westerén, för den frågan! Den är väldigt viktig.

Vi kan vara stolta över det som Sverige gör. Vi har tagit på oss ledartröjan tillsammans med Indien att leda industriomställningen i mer klimatsmart riktning över hela världen. Det ska vi vara väldigt stolta över, samtidigt som vi ska vara väldigt tydliga med att vi behöver göra mer. Inte minst den unga generationens alla Gretor därute förväntar sig att vi tar ett större ansvar. Det kommer vi också att göra. Vi kommer att behöva forskning och nya innovationer.

Jag ska redan i morgon till Bryssel för att fortsätta att förhandla om världens största forskningsprogram Horisont Europa. Här ska minst en tredjedel gå till klimatomställningen. Det är saker som vi ska ta hem och göra riktigt bra forskning och innovationer av också i Sverige.

Anf. 28 HANNA WESTERÉN (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Det känns väldigt hoppningsgivande.

Jag vill avsluta med att uttrycka en förhoppning om att regeringen fortsätter det viktiga arbete som pågår med rättvis omställning, som också har varit på tapeten i New York. Det gäller forskningen och att vi hjälps åt att sprida de goda exemplen i ännu större utsträckning. Men det handlar också om att vi ser till att forskning sker på fler ställen i vårt fantastiska land så att vi tar vara på hela Sveriges potential i omställningen till klimatsmart industri.

Anf. 29 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Det är verkligen viktigt att vi här i Sverige kan leda med goda exempel. Ett av dem som förtjänar att lyftas fram är det arbete som görs i Hybritprojektet. Där är vi världsledande på att plocka fram stål utan kol. Det är SSAB, LKAB och Vattenfall som har tagit ansvar för det arbetet. Vi från staten är med och stimulerar det vidare så att vi ska få upp det

IPCC:s rapport och regeringens klimatarbete

Frågestund

Anf. 30 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Per Bolund.

I går presenterade IPCC den senaste rapporten om klimatförändringarnas konsekvenser vad gäller haven. Det är 680 miljoner människor i låglänta kustområden som nu riskerar att drabbas av översvämningar. Nästan lika många påverkas av glaciärsmältningar i höga bergsområden, och 65 miljoner människor i låglänta önationer riskerar att se sina länder under havet.

Greta Thunberg har talat till en hel värld på FN:s klimattoppmöte. Jag vet att den svenska regeringen har haft ett tydligt ledarskap i klimatfrågan. I ljuset av den nya rapporten är min fråga: På vilket sätt avser regeringen trappa upp insatserna så att vi verkligen når så långt som möjligt? Vi kanske till och med måste nå längre än vad vi tidigare har trott.

Anf. 31 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack, Annika Hirvonen Falk, för en framtidsavgörande fråga! Det är vår tids största ödesfråga vi talar om.

IPCC-rapporten understryker verkligen hur allvarlig situationen är. Redan de utsläpp som har skett så här långt har skapat en enormt svår klimatsituation i världen. Då krävs det ledarskap. Jag är stolt när jag ser Sverige på plats i New York och svenska representanter som kan lyfta upp många av de lösningar som världen behöver. Vi har gått före. Men vi behöver nu öka takten ytterligare.

Vi har snart tredubblat klimatbudgeten i Sverige. Det leder nu till stora klimatinvesteringar runt om i hela vårt land där vi steg för steg bygger bort vårt fossilberoende och bygger det nya moderna fossilfria Sverige. Men vi behöver öka takten ännu mer.

Vi behöver se till att vi nu kan använda det fönster av tid som vi har till att bygga ett klimatsmart och hållbart samhälle. Då måste vi använda alla verktyg. Det handlar om investeringar, och vi måste arbeta tillsammans med företag och näringsliv. Men vi måste också våga använda skatterna. Den gröna skatteväxlingen är ett väldigt viktigt verktyg som vi ska använda.

Anf. 32 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP):

Fru talman! Jag tror att det är helt nödvändigt att använda alla verktyg för att minska utsläppen i Sverige. Det är centralt för Sveriges förtroende och för ett globalt ledarskap i klimatfrågan.

Samtidigt ser vi nu inte minst i ljuset av IPCC-rapporten hur behovet av klimatanpassningar också i mycket fattiga länder blir alltmer akut. Hur avser regeringen att bidra i arbetet för att säkra de människornas levnadsvillkor?

Anf. 33 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Det är viktigt att Sverige visar på ett ledarskap inte bara inom vår nations gränser utan också internationellt och globalt. Där har vi det svenska biståndet, som verkligen är ett stöd som vi kan vara stolta över och som vi borde värna. Vi har nu tyvärr partier som pratar om att till och med ta bort biståndet, vilket är en katastrofal signal riktad mot resten av världen.

Vi har också ett ansvar att se till att klimatfinansiering finns tillgänglig. Där har Sverige nu lovat att till exempel fördubbla insatserna till FN:s gröna klimatfond. Det är den typen av ledarskap som Sverige behöver, inte att vi backar från vårt ansvar.

Intrång på militära övningsfält

Anf. 34 JÖRGEN BERGLUND (M):

Fru talman! Det är naturligtvis glädjande att Försvarsmakten övar i en allt större omfattning. Det behövs i en allt osäkrare omvärld. Försvarsmaktens allt större övningsverksamhet innebär att övningsfält och skjutfält som under ett antal år har varit oanvända eller sparsamt använda nu nyttjas i allt större omfattning.

Med detta har tyvärr också antalet intrång på militära övnings- och skjutfält de senaste åren ökat med 20–30 procent. Det innebär naturligtvis en livsfara för dem som går in på övningsfältet, men det stör också den viktiga övningsverksamheten med långa uppehåll som följd.

Min fråga till försvarsministern är: Tänker försvarsministern vidta några åtgärder för att komma till rätta med problematiken och i så fall vilka?

Anf. 35 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Frågan om intrång är en fråga som ska hanteras av myndigheten i samband med olika typer av övningar. Det handlar om förberedelser och att man har resurser avsatta att hantera sådant som eventuellt kan hända under en övnings gång. Det är en myndighetsfråga. Det måste ligga i den planeringsverksamhet som Försvarsmakten genomför.

Anf. 36 JÖRGEN BERGLUND (M):

Fru talman! Tack för svaret, försvarsministern! Jag förstår vad försvarsministern säger: Försvarsmakten ska jobba med frågan. Jag håller med.

Men finns det enligt försvarsministern inget annat som man skulle kunna tänka sig att göra? Det kan till exempel gälla skärpt lagstiftning för denna typ av brott och bättre möjligheter att kameraövervaka in- och utfarter till övnings- och skjutfälten.

Anf. 37 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Jag tror att det klokaste är att myndigheten jobbar kontinuerligt med denna typ av frågor, tacklar de eventuella problem som uppstår och i sina utvärderingar tar med vilka slutsatser den drar av olika typer av händelser.

Jag tror att detta tills vidare bör vara huvudlinjen.

Anf. 38 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Per Bolund.

I budgeten för år 2020 har regeringen anslagit 3 ½ miljard kronor till landets kommuner, vilket SKL har påtalat inte är tillräckligt för en fortsatt hållbar kommunal välfärd. Risken är att vi står inför nedskärningar både inom vården och inom omsorgen om våra äldre, då hela 110 av Sveriges 290 kommuner förväntas gå med underskott i år.

Besparingsförslag om att äldre ska serveras kall mat eller få ett kyligt boende har redan kommit. Sverigedemokraterna har länge varnat för detta scenario, men ni har inte lyssnat. Ni har tvärtom meddelat befolkningen att kommunerna skulle blomstra, vilket de bevisligen inte gör.

Samtidigt som regeringen har givit kommunerna otillräckliga anslag har ni budgeterat för en slopad värnskatt, vilket beräknas kosta ca 6,2 miljarder. Anser statsrådet att den slopade värnskatten är en rimlig prioritering från regeringens sida?

Anf. 39 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Till att börja med vill jag rätta Ann-Christine From Utterstedt när det gäller siffrorna. Vi avsätter inte de pengar som Ann-Christine From Utterstedt talar om, utan det är 8 miljarder totalt sett som avsätts till kommunsektorn. Detta gör vi för att vi ser de stora behov som finns.

Regeringen har ständigt varit pådrivande och sett till att det avsätts mer pengar till kommunal verksamhet, för vi vet att det är där som mycket av välfärdens viktiga uppgifter utförs. Men vi är inte nöjda. Vi tycker att man behöver skjuta till mer pengar, och det har vi varit tydliga med. Det står också i den överenskommelse som vi har slutit, januariavtalet, att vi kontinuerligt ska öka anslagen till kommuner och landsting, eller regioner, för att man ska klara av betinget att sköta både sjukvården, omsorgen och skolan.

I budgeten har vi också sänkt värnskatten. Det var viktigt för att vi skulle kunna komma överens mellan partierna. Det är väl känt att inget av regeringspartierna drev frågan, men för att vi skulle kunna komma överens i mitten av svensk politik var detta en viktig prioritering. Nu kan vi ge mer stöd till kommunerna.

Anf. 40 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Regeringens politik har sett till att landets kommuner har en minst sagt ansträngd ekonomi, vilket förmodligen kommer att leda till neddragningar i välfärden. Det är inte värdigt ett land som Sverige. Det är dags att regeringen nu tar sitt ansvar för våra äldre.

Min följdfråga blir: Anser statsrådet verkligen att regeringens anslag till kommunerna är tillräckligt?

Anf. 41 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Vi tycker att det här är en av de högst prioriterade frågorna. Det är också därför regeringspartierna har varit pådrivande och sett till att det nu finns en ganska bred samsyn om att man behöver skjuta till mer pengar till kommuner och landsting. Så har det inte alltid sett ut.

Men vi är inte nöjda; vi tycker att det behöver göras ännu mer. Det är därför vi avsätter stora summor i årets budget. Men vi behöver återkomma under de kommande budgetarna med ännu mer tillskott. Under 2017 avsatte vi 10 miljarder som fördelades till kommunerna just för att klara de utmaningar som uppstod när det var många nya svenskar som kom till vårt land. Vi behöver jobba kontinuerligt.

Produkters hållbarhet

Anf. 42 JON THORBJÖRNSSON (V):

Fru talman! Frågan avser civilminister Shekarabi.

Livslängden på våra prylar blir allt kortare. Eftersom vi gör oss beroende av fler och fler prylar köper vi också mer nya prylar. Det är bra för företagen men dåligt för det hållbara samhället. Vi har aldrig konsumerat så mycket som vi gör i dag. Konsumtionen står för en stor del av den globala påverkan på klimatet och är en avgörande faktor för hur vi ska lyckas nå våra klimatmål.

Livslängden för vitvaror, hemelektronik och möbler är betydligt kortare i dag än för tio år sedan. Låga priser gör det lättare att köpa nytt. Men det riskerar att bidra till att vi blir tvungna att köpa prylar allt oftare, och det riskerar också att leda till att kostnaden över tid blir allt högre. Den totala kostnaden blir högre när kaffekokaren ska bytas ut med allt kortare mellanrum.

Vad avser civilministern att vidta för åtgärder för att öka hållbarheten på de prylar som produceras och säljs?

Anf. 43 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Jon Thorbjörnsson, för denna viktiga fråga! Regeringen har under en längre tid satsat på de frågor som rör hållbar konsumtion. Inte minst under statsrådet Per Bolunds tid som konsumentminister fokuserade regeringen många insatser inom konsumentpolitikens område på att helt enkelt förstärka hållbarheten i konsumtionen. Dessa satsningar och detta fokus fortsätter.

Utöver detta jobbar vi med det civilrättsliga regelverket. Om vi ger konsumenter möjligheten och rätten att kräva en hög kvalitet på produkter bidrar vi till att få en mer hållbar produktion. Därför har regeringen inom ramen för EU-samarbetet drivit på för att vi ska förlänga den omvända bevisbördan så att konsumenter helt enkelt lättare kan kräva rätt produkter och hållbara produkter. Regelverket kommer att träda i kraft och ge konsumenterna ett mycket starkare skydd gentemot producenterna och bidra till en mer hållbar produktion.

Anf. 44 JON THORBJÖRNSSON (V):

Fru talman! Tack för svaret, civilministern! Klimatkrisen är vår tids stora ödesfråga. För att klara den behöver vi förändra och minska vår konsumtion, och för att klara det behöver vi produkter med längre hållbarhet.

Utsläppen och påverkan från konsumtionen gäller inte bara oss, utan det här påverkar också dem som under usla förhållanden arbetar inom till exempel textilindustrin i fattiga länder. Klimatförändringarna slår ofta extra hårt mot de fattiga delarna av världen.

Vilket ansvar anser ministern att vi har för det som drabbar många ut-satta människor, och vad kan regeringen göra för att motverka detta?

Prot. 2019/20:10
26 september

Frågestund

Anf. 45 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Regeringen har sedan lång tid tillbaka verkat för att göra det lätt för konsumenterna att välja rätt, det vill säga att välja hållbara produkter ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Därför har också den svenska regeringen tillsammans med övriga nordiska regeringar och stater ställt sig bakom märkningen som ett verktyg för konsumenterna att göra miljömedvetna val. Detta arbete fortsätter, och vi verkar även för att offentliga upphandlingar ska användas som ett verktyg för att främja just märkningar av produkter och tjänster.

Tillsättandet av ny landshövding i Värmlands län

Anf. 46 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Fru talman! I maj 2018 aviserade vår landshövding hemma i Värmland, Kenneth Johansson, att han skulle sluta vid årsskiftet. Nu är vi inne i september 2019. Det har alltså gått 16 månader, och vi har fortfarande inte fått någon landshövding i Värmland.

Det har under året kommit ganska mycket kritik, inte minst i medierna, från alla partier – även från civilministerns eget parti. Det har ställts skriftliga frågor – eller i alla fall en skriftlig fråga – i riksdagen. Min bänkkamrat Marléne Lund Kopparklint frågar där när regeringen avser att utse en ny landshövding för Värmlands län.

Jag har svaret från civilministern här. Det är en A4-sida med en massa text, men där finns inte ett enda svar på frågan. Det beskrivs bara hur det går till när man utser en landshövding.

Jag vill därför ställa frågan en gång till: När kan vi få en ny landshövding till Värmland?

Anf. 47 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Kjell-Arne Ottosson, för frågan! Låt mig här passa på att hylla riksdagsledamotens engagemang för den statliga förvaltningen i Värmland, inte minst landshövdingeämbetet som den främsta representeranten för den svenska staten.

Jag kan garantera Kjell-Arne Ottosson att vi verkar för att denna utnämning ska beslutas av regeringen. Sedan är det så att det här rör människor, och ibland kan det finnas villkor som gör att regeringen vid utnämningar måste beakta just människors villkor och förutsättningar vid tillträddandet av en tjänst.

Jag vill också passa på att rätta Kjell-Arne Ottosson. Det är inte så att Länsstyrelsen i Värmland står utan myndighetschef, utan man har en tillförordnad chef i väntan på den permanenta och ordinarie landshövdingen. Regeringen verkar naturligtvis för att vi ska ha en ordning där vi har så korta vakanser som möjligt. Men ibland blir det som det har blivit här, i samband med utnämningen av landshövdingen i Värmlands län.

Anf. 48 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Fru talman! Då vill jag bara meddela civilministern att jag träffade myndighetschefen Johan Blom senast för två veckor sedan, så jag är väl medveten om att han är på plats.

Det är viktigt med en bra process, det är jag helt enig med ministern om. Men detta är ändå lite respektlöst och anmärkningsvärt. Hade ett välbefolkat län med betydligt mer folk än Värmland blivit behandlat på samma sätt?

Vi har viktiga frågor som näringslivsfrågor, infrastrukturfrågor, försvarsfrågor och – inte minst viktiga för Värmland – rovdjursfrågor. Det är viktigt att få en myndighetschef på plats. Därför vill jag än en gång ställa frågan: När?

Anf. 49 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag kan lugna riksdagsledamoten med beskedet att denna regering lika lite som någon annan regering i modern svensk historia ämnar diskriminera värmlänningar i samband med utnämning av myndighetschefer. Självklart ska vi säkerställa att den svenska statsförvaltningen mår bra i Värmland.

Jag vill också passa på att gratulera till att Torsby nu får ett statligt servicekontor, vilket också meddelades i samband med regeringsförklaringen.

(Applåder)

Beredskapen för hot från drönare

Anf. 50 KALLE OLSSON (S):

Fru talman! Häromveckan attackerades oljeanläggningar i Saudiarabien och hälften av landets oljeproduktion slogs, om än tillfälligt, ut. I attacken ska bland annat drönare ha använts.

Vissa menar att attacken visar att vi står inför en delvis ny hotbild, som handlar om att du från långt avstånd och med ganska små och enkla medel kan åsamka en motståndare stora skador. Även för ett land som Sverige finns det anledning att fundera över och vidta åtgärder för att möta denna typ av hot – små, svårupptäckta och relativt billiga vapen.

Min fråga till försvarsminister Peter Hultqvist är hur regeringen ser på detta hot från drönare och andra obemannade farkoster och även på vår förmåga att skydda oss mot dem.

Anf. 51 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Jag tackar för frågan.

Drönare är någonting som förekommer regelmässigt i samband med olika typer av övningsverksamhet och andra aktiviteter som pågår inom ramen för Försvarsmakten. Detta har föranlett mycket diskussioner om vad vi kan göra åt situationen.

Den åtgärd som har vidtagits är att regeringen har lämnat förslag till riksdagen om att ändra skyddslagen för att förstärka möjligheten att ingripa mot drönare. Det innebär bland annat att skyddsvakter kan få använda våld mot obemannade farkoster som befinner sig inom, i närheten av eller över ett skyddsobjekt. Detta förslag ska behandlas av riksdagen i

höst. Jag hoppas att lagändringarna ska kunna träda i kraft redan den 1 januari 2020.

Prot. 2019/20:10
26 september

Anf. 52 KALLE OLSSON (S):

Fru talman! Jag har ingen följdfråga utan tackar för svaret. Jag tror att det finns anledning att återkomma till den här diskussionen fler gånger.

Frågestund

Vårdmomsen och januariöverenskommelsen

Anf. 53 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Fru talman! Min fråga går till civilminister Ardalan Shekarabi.

Vi har en väldigt bra sjukvård, men den är beroende av att det finns ett bra samarbete mellan kommunala, offentliga och privata aktörer. Den vårdmoms på 25 procent som Skatteverket införde den 1 juli har vi debatterat tidigare. Köp av konsulttjänster, hyrläkare och hyrsköterskor motsvarade en kostnad på 5,4 miljarder kronor under 2018. Momsen på denna summa blir 1,4 miljarder kronor, en momskostnad som det offentliga kompenseras för men som det privata får ta ur egen kassa.

I januariöverenskommelsen står det väldigt tydligt att konkurrensneutralitet ska råda. Min fråga är: Kommer regeringen att stå fast vid sin januariöverenskommelse?

Anf. 54 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack för frågan, Elisabeth Björnsdotter Rahm!

Det enkla svaret är ja. Regeringen står fast vid överenskommelsen i januariavtalet. Vi står fast vid alla de förpliktelser som regeringen och samarbetspartierna har ingått. Därmed kommer vi också att leverera på den punkt som rör likvärdighet i välfärden.

Vi kunde ju glädjas åt beskedet i budgetpropositionen om ersättning för vårdmomsen – ännu ett bevis på att vi kommer att leverera det som lovas i januariavtalet. Ett löfte ska hållas, och det gäller även inom detta område.

Anf. 55 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Fru talman! Jag noterade i regeringsförklaringen att 210 miljoner per år skulle fördelas mellan 21 regioner i landet. Man behöver dock inte vara speciellt matematiskt kunnig för att inse att 210 miljoner delat på 21 regioner inte blir mycket pengar till varje region.

Frågan kvarstår. Januariöverenskommelsen kommer inte att kunna hållas med detta löfte.

Anf. 56 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! En utredning har specifikt tittat på frågan om den kompensation som utgår till kommuner och landsting för momsens. Den kunde då konstatera att vi i det nuvarande systemet till och med har en överkompensation. Nu tillför regeringen ännu mer resurser till kompensation för momsens. Det är klart att detta tas på allvar. Vi ska fortsätta att följa utvecklingen, och självklart ska åtagandena i januariavtalet följas.

Åtgärder mot matchfixning

Anf. 57 ÅSA KARLSSON (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ardalán Shekarabi.

Banden mellan idrott och spel om pengar på idrott går långt tillbaka i tiden. Under de senaste decennierna har relationen mellan idrotten och spelindustrin ytterligare utvecklats och fördjupats. I spelindustrins kölvatten finns dock ett allvarligt och växande problem i form av uppgjorda matcher och matchfixning. Detta är ett av de största hoten mot tävlingsidrotten. De senaste åren har ett flertal fall med manipulerade idrottsresultat med spel på desamma upptäckts.

Om idrottstävlingar eller delar av idrottstävlingar är uppgjorda blir idrotten i förlängningen inte intressant att vare sig delta i eller titta på. Uppgjorda matcher och matchfixning involverar dessutom ofta organiserad brottslighet.

Vad gör regeringen för att motverka uppgjorda matcher och matchfixning?

Anf. 58 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Åsa Karlsson, för denna viktiga fråga!

Matchfixning är ett allvarligt hot inte bara mot idrotten i Sverige. Matchfixning är ett allvarligt hot mot tilliten i vårt samhälle. Därför har regeringen prioriterat arbetet med denna fråga. Sedan den 1 januari har den svenska staten återtagit kontrollen över spelmarknaden. Nu måste alla aktörer följa svensk lag och ha svensk licens.

En av de viktigaste delarna i regleringen är arbetet mot matchfixning. Spelinspektionen har nu tagit över kontrollen och samordningen av arbetet mot matchfixning. Vi kommer också att få besked från Spelinspektionen om regulatoriska åtgärder, alltså föreskrifter, som intensifierar arbetet mot matchfixning i närtid.

Detta är ett bevis på att vi tar den här frågan på allvar. Varje misstanke om matchfixning är ett hot mot tilliten i hela det svenska samhället. Vi ska röka ut det här fenomenet, och det ska vi göra tillsammans med alla berörda aktörer och myndigheter.

Anf. 59 ÅSA KARLSSON (S):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min fråga. Det känns tryggt att få höra om det viktiga arbete som görs inom detta område från regeringshåll. Uppgjorda matcher och matchfixning innebär ju dessutom risk för hot och påtryckningar mot de aktiva inom idrotten, inte minst inom ungdomsidrotten. Därför är detta extra viktigt.

Anf. 60 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! En viktig aspekt i detta är också den straffskärpning som vi har. Budskapet från regeringen och den svenska staten till alla som ens överväger att vara inblandade i något sådant här är att det kommer att mötas av statens fulla kraft. Vi har nu väldigt tydliga regelverk, ett nära samarbete mellan myndigheterna och straffrättsliga verktyg för att bekämpa matchfixning, och detta ska göras.

Anf. 61 LARS JILMSTAD (M):

Fru talman! Sedan en tid tillbaka har vi återigen ett försvar på Gotland, och det är givetvis bra. Men när Officerstidningen nyligen besökte vårt nyaste förband var det nära nog ren misär som visades upp. Stridsgruppen och dess stab sitter i en barack med ett dieseldrivet elverk och utan eget avlopp. Först 2025 beräknas en riktig stabsbyggnad finnas på plats. Det finns inga kaserner, ingen matsal, ingen försvarshälsa och ingen mäss. Tillståndet för skjutfältet har överklagats. De anställdas boendesituation gränsar till ren katastrof.

Lägg till detta att nya P 18:s bemanning uppvisar försvarets sämsta åldersstruktur, där många ska gå i pension inom fem år. 300 värnpliktiga borde utbildas per år på Gotland – i dag finns det plats för 40.

Fru talman! Min fråga till försvarsministern är: Vad avser försvarsministern att göra för att rätta till de många problem som förbandet nu dras med?

Anf. 62 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Läget är sådant att vi fattar beslut i Sveriges riksdag om att avsätta medel för att Försvarsmakten ska bedriva sin verksamhet. I det ingår nyetablering av verksamhet på Gotland. Sedan är det myndighetens uppgift att fullfölja den delen.

Jag har besökt det här förbandet vid flera tillfällen och kan se att det genomförs byggnationer i området för att tillfredsställa lokalbehov, att man utvecklar verksamheten och att man utifrån de förutsättningar som råder hela tiden flyttar fram positionerna.

Sedan återstår naturligtvis en lång rad problem att åtgärda. Jag anser inte att det som sker på Gotland på något sätt är en slutpunkt. Det här är en del i en process där många problem ska hanteras. Det är helt korrekt att säga att det finns tillståndsproblem med skjutfältet och att det har skett överklaganden och annat. Detta hanteras enligt den myndighetsordning som råder i sammanhanget.

Det är bra att vi har gjort etableringen på Gotland, men det återstår mycket jobb innan vi är klara.

Anf. 63 LARS JILMSTAD (M):

Fru talman! Tack för svaret, försvarsministern!

Takten i försvarets uppbyggnad på Gotland imponerar inte. Det är bra att ministern medger detta. Snart behöver vi också ett antal nya förband runt om i landet, och då vill jag fråga statsrådet: Avser försvarsministern att vidta åtgärder som avsevärt kan förkorta de ledtider som har visats exempel på när det gäller nya P 18? Och avser försvarsministern att ta initiativ som innebär en begränsning av de så kraftigt försenande överklagandemöjligheterna kring skjutfält och övrig infrastruktur?

Anf. 64 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Jag vill klargöra en sak. Jag tycker att personalen på Gotland gör ett bra jobb. Det vill jag ha sagt så att det inte kastas en slagskugga

som innebär att det som görs inte tyder på stort engagemang, för jag menar att de som är där och jobbar i Försvarsmakten har det.

Det finns problem som ska hanteras, men glöm inte att positionerna flyttas fram rätt så rejält vid omfattande övningsverksamhet.

När det gäller nya etableringar får man ta ställning till sådana i riksdagen innan det finns anledning att kommentera dem.

Insatser för brottsutsatta företag

Anf. 65 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! I gårdagens Dagens industri finns en debattartikel av vd:n för Svenskt Näringsliv. Artikeln har rubriken "Brottsvågen skrämmer bort utländsk kompetens" och beskriver inte bara detta utan också vilka kostnader, lidanden och konsekvenser det får för våra svenska företagare. Branscher som drabbas hårdast är handel, transport och bygg.

Det brottsförebyggande arbetet bara i handeln kostar 13 miljarder kronor, enligt artikeln. Utsattheten för brott har fått var femte handlare att fundera på att sälja eller stänga butiken, fru talman.

Därför vill jag fråga statsrådet Per Bolund varför den sittande regeringen inte tar denna mängdbrottslighet på allvar. Det är en mängdbrottslighet som drabbar våra småföretagare hårt men som dessutom ofta är en inkörsport till en betydligt grövre kriminalitet.

Anf. 66 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack för en otroligt viktig fråga, Helena Bouveng! Självklart är det ett enormt hårt slag för de näringsidkare som drabbas av det här. Det kan kännas som en ren kränkning och också innebära en fara för ens egen hälsa och för ens anhöriga. Detta är självklart fullständigt oacceptabelt, och vi måste agera kraftfullt för att få ett stopp på det här beteendet. Det gör regeringen också genom att agera kraftfullt mot den organiserade brottsligheten, som ju ofta ligger bakom även den här typen av insatser.

Vi har nyligen ställt oss bakom en lång lista från regeringens sida med åtgärder för att minska gängkriminalitet. Det handlar om brottsförebyggande åtgärder, om insatser med höjda straff och om att kriminalisera beteenden som tidigare inte har varit kriminaliserade. Vi behöver agera med kraft. Inte minst gäller det att anställa de poliser och de personer i Polismyndigheten som ska göra jobbet. Där har vi högt ställda ambitioner med 10 000 fler polisanställda. De kommer också att vara viktiga för att bekämpa den här typen av brottslighet.

Anf. 67 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Det är skönt att vi är överens, men det var många vackra ord här från statsrådet.

Redan 2017 stängde företagen i Stockholmsförortererna Husby och Spånga sina butiker tillfälligt i protest mot att inget gjordes för att komma till rätta med den otrygghet man känner. Vem vill jobba i en butik där snatterier, rån och hot hör till vardagen? Antalet anmälda brott stiger lavinartat och uppklaringsprocenten sjunker.

När ska regeringen gå från ord till handling?

Anf. 68 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Regeringen har redan gått till handling. Vi har skärpt straffen på åtminstone ett trettiotal olika brott, och vi har också sett till att vi nu har betydligt många fler poliser som går ut från högre utbildning och kan fylla de här viktiga posterna i Polismyndigheten. Att ha fler närvarande poliser på plats på gator och torg och på de platser där näringsidkarna också bedriver sin verksamhet är såklart otroligt viktigt. Men det är inte det enda. Vi har också fattat beslut om att man ska ha möjlighet att sätta upp kameror från Polismyndighetens sida utan att söka tillstånd.

På punkt efter punkt åtgärdar vi nu alltså problemen och tar i med kraft.

Inrättandet av ett vårdkompetensråd

Anf. 69 DAG LARSSON (S):

Fru talman! Svensk sjukvård håller hög kvalitet, men sjukvården har stora utmaningar vad gäller köer och stängda vårdplatser. Mot den bakgrunden blev jag väldigt glad när jag fick ta del av förslaget om att inrätta ett vårdkompetensråd. Jag har stora förväntningar och tror att det kan bli riktigt bra och att man kan se till att sjukvården och högskolan lyckas samverka och samarbeta.

Jag skulle vilja fråga det ansvariga statsrådet Matilda Ernkrans vad hon kan göra för att säkerställa att det här vårdkompetensrådet blir framgångsrikt i sitt arbete.

Anf. 70 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack för frågan, Dag Larsson!

Det här är verkligen ett nytt steg och en ny nyckel när det gäller att stärka arbetet för att kompetensförsörja hälso- och sjukvården. Ledamoten var själv inne på vad som är bekymren med om vi inte klarar av att utbilda fler inom hälso- och sjukvården.

En prioriterad uppgift som jag förväntar mig att det här nationella vårdkompetensrådet startar med är att hitta ett bättre samarbete om VFU, alltså praktikmöjligheterna. Det har varit en svårighet mellan lärosätena och kommuner, regioner och privata vårdgivare när det gäller på vilket sätt man kan organisera det här så att det blir riktigt bra. Studenterna ska kunna fortsätta på de sjuksköterskeplatser, specialistsjuksköterskeplatser och så vidare som vi faktiskt har ute på våra lärosäten och också kunna klara av sin praktik ute hos kommuner och regioner. Det är en viktig del.

Anf. 71 DAG LARSSON (S):

Fru talman! Tack så mycket för svaret, statsrådet! Det gör mig mycket hoppfull inför framtiden. Jag hoppas också för egen del att man inte bara kan diskutera VFU-platser utan att man också kan föra ett samtal om utbildningens innehåll. Jag nås av signaler om att exempelvis många nyutbildade sjuksköterskor slutar efter ganska kort tid. Det kan bero på brister i utbildningen – att man inte blir tillräckligt förberedd inför de utmaningar som man möter ute på kliniker och vårdavdelningar.

Anf. 72 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag tror att det finns utvecklingspotential också i sådana här delar som det nationella vårdkompetensrådet behöver titta på. En av anledningarna till att regeringen nu går fram och inrättar ett nationellt vårdkompetensråd är just att vi måste hitta en utveckling av den svenska modellen när det gäller hur vi samverkar för att se till att vi får riktigt bra utbildningar med personer som också är väl förberedda för arbetsmarknaden. Det här tror jag bara kan förbättra saker och ting.

Förslaget om kostnadsutjämning

Anf. 73 KJELL JANSSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Shekarabi. Den gäller kostnadsutjämningen.

Kommer civilminister Shekarabi och regeringen att genomföra det nya förslaget om kostnadsutjämning den 1 januari 2020? Det är ett förslag som innebär att Stockholmsregionen blir av med ca 5 miljarder kronor, inte till Norrlands inland och de kommuner som behöver stöd utan i huvudsak till de andra storstadsregionerna Göteborg och Malmö. Detta trots kritik från SKL och SCB, som framhåller att tidsplanen är för kort samt att kvalitets-säkrad data inte finns klar förrän den 1 januari 2021.

Anf. 74 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Kjell Jansson! Jag måste först korrigera ledamoten – förslaget är precis motsatsen till det han säger.

Det förslag som nu ligger på riksdagens bord innebär att vi förstärker utjämningen mellan storstadsregionerna och svensk glesbygd. Regeringen har gjort det ställningstagandet, och det är vi stolta över. Det är glesbygdens tur nu. Det är Värmlands, Jämtlands, Härjedalens och Gotlands tur.

Det är regionerna i svensk glesbygd som är i behov av förstärkta medel, och då måste vi förstärka utjämningen mellan land och stad. Då måste vi ha en regionalpolitik som säkerställer att alla kommuner och alla regioner i vårt land klarar av att erbjuda sina medborgare en likvärdig välfärd. Utan förstärkt utjämning mellan land och stad får vi inte en likvärdig välfärd. Då är orden om att hela Sverige ska leva tomma ord som inte hjälper medborgarna.

Stockholm ska bidra mer, ja. Det är förslaget från regeringen. Med mer till glesbygden, och det behövs verkligen.

(Applåder)

Anf. 75 KJELL JANSSON (M):

Fru talman! Statsrådet Shekarabi! Det behövs absolut pengar till Sveriges glesbygd; det är vi helt överens om. Men eftersom ni nu brandskattar familjerna där med fordonskatt och annat blir de av med mycket pengar.

Men det som det handlar om här är att storstadsregionerna får mycket av kostnadsutjämningen från Stockholm, och det tycker vi inte är okej. Det är ett nytt Pomperipossasystem som byggs upp.

Anf. 76 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag kan bara passa på att uppmana Kjell Jansson att utgå från fakta och från propositionens analyser, som tydligt angetts.

Det är faktiskt så att Kjell Janssons partikamrater i Göteborg var så arga över den förstärkta utjämningen, som innebär att Göteborg måste bidra med mer, att de bjöd in glesbygdspolitiker till Göteborg för att se hur det funkar i verkligheten.

Nej, det är inte storstäderna som vinner på det här förslaget. Det är svensk glesbygd, och det borde också Moderata samlingspartiet stå för. Det är glesbygdens tur nu.

Elkapacitetsbristen

Anf. 77 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! I Landskrona saknar Ecolan säkra löften om elleveranser till en framtida fabriksbyggnad. I Båstad flyttar ventilationsföretaget Lindab flera investeringar till följd av elbrist. I Malmö ger Pågen beskedet att man inte kan expandera eftersom elsystemet inte räcker till. Listan kan göras lång. Sydsverige och Skåne har tilltagande el- och kapacitetsbrist.

Regeringen har lämnat sitt budgetförslag för 2020. I energiavsnittet går det ärligt talat inte att hitta en enda reform som möter och löser elproblemen.

Min fråga går till Per Bolund. På vilket sätt tänker regeringen lösa elproblemen i Skåne och övriga Sverige?

Anf. 78 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Här är det glädjande att se att vi har en positiv utveckling. En kraftig investering görs nu i att bygga ny förnybar elproduktion i hela Sverige. Vi talar om många tiotals miljarder kronor som sedan energiöverenskommelsen investerats i att bygga ut vindkraften i vårt land. Bara under de kommande åren kommer vindkraftsproduktionen att fördubblas, och 2022 kommer ungefär en fjärdedel av den el som vi använder i Sverige att komma från den rena och förnybara vindkraften.

Det här gör att vi har ett kraftigt elöverskott i vårt energisystem. Vi exporterar el till resten av Europa och resten av Norden, vilket ju är glädjande.

Samtidigt har vi en utmaning, som Ann-Charlotte Hammar Johnson lyfter fram. Vi måste se till att elen blir tillgänglig i hela landet.

Därför har vi kraftigt ökat investeringstakten i elöverföring, i att bygga ut elledningar och öka kapaciteten så att vi kan se till att elen blir tillgänglig i hela landet. Det går inte på en dag eller en vecka, men långsiktigt ska vi se till att bygga ut elsystemen så att det finns tillgång till el i hela landet utan att det blir någon kapacitetsbrist.

Anf. 79 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Skåne befinner sig inte i en långsiktig utveckling, utan detta är här och nu. Vi får hoppas för regeringens skull att det blir en bra vinter, en mild vinter. Annars kommer det att smälla till, hur mycket el vi än producerar i överskott andra delar av året, och vindkraften kommer inte att hjälpa där.

Dessutom kan vi fylla på med orter som får andra problem. Det handlar inte bara om problem för industrin som innebär att jobb, företagande och tillväxt dras ned. Från Trelleborg kommer signaler om att man har problem med bostadsbyggandet framöver.

Hur tänker regeringen lösa problemen med elproduktion i Skåne?

Anf. 80 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Den utveckling vi nu ser av ökad produktion av förnybar el sker i hela landet, även i Skåne. Det gör att vi får en bättre balans.

Vi måste också öka investeringarna i elnätet. De har tyvärr legat nere under alldeles för lång tid. Inte minst under den borgerliga regeringen var det alldeles för låga investeringar som gjordes. Nu ökar takten mer än tiofalt. Det gör att vi kan få balans och få el som faktiskt löser kapacitetsproblemen i hela landet.

Det vi inte kan göra är att göra som Moderaterna och skära ned kraftigt på de investeringar som leder till att vi nu håller på att minska vårt oljeberoende. Att låsa fast Sverige i oljeberoende är inte lösningen.

Investeringsstöd för byggande av hyresrätter

Anf. 81 LEIF NYSMED (S):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Per Bolund.

Vi återinför nu det investeringsstöd för byggande av billigare hyresbostäder som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna abrupt satte stopp för. Därmed stoppade de flera tusen hyreslägenheter. Vilka förutsättningar ser statsrådet att snabbt komma igång med byggandet av dessa hyreslägenheter och även nytillkomna projekt? Behovet är ju otroligt stort av prisvärda hyreslägenheter.

Anf. 82 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack, Leif Nysmed! Ja, det var ett hårt slag för Sveriges byggare, som var beredda att sätta spaden i backen och bygga ett stort antal små hyreslägenheter som skulle fylla ett enormt viktigt behov på svensk bostadsmarknad. Genom den abrupta förändringen när Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna rev undan mattan för dessa bolag i budgeten blev det ett enormt tapp, och det skapade en väldig osäkerhet.

Nu har regeringen tillsammans med Centerpartiet och Liberalerna redan i vårändringsbudgeten gett tydligt bemyndigande att godkänna de ansökningar som kommit in. Pengarna avsätts i budgeten. Vi är också på väg ut med det nya stödet för investeringar i bostadsbyggande. Det kommer att ge långsiktiga villkor och långsiktig trygghet för alla de hjältar som bygger framtidens bostadslösningar på svensk bostadsmarknad. Vi måste ge dem goda förutsättningar och möjligheter att planera.

Den typ av oseriös bostadspolitik som den borgerliga gruppen här i riksdagen drev igenom skadar förtroendet för svensk bostadspolitik.

Anf. 83 LEIF NYSMED (S):

Fru talman! Redan i januari 2015 konstaterade Sveriges Byggindustrier att det fanns begränsad efterfrågan på de dyra bostäder som producerades.

Man beräknade att max 170 000 skulle kunna produceras under de förutsättningarna – och priserna har ju inte sjunkit på bostäder.

Det här märks nu när inbromsningen på bostadsmarknaden sker, och därför är det viktigt att vi fortsätter med satsningen på billigare hyresrätter som normala löntagare faktiskt kan efterfråga.

Hur avser regeringen att arbeta för att allmännyttan i landet ska sätta spaden i backen och jobba?

Anf. 84 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Allmännyttan fyller en enormt viktig funktion på svensk bostadsmarknad inte minst genom att tillgängliggöra det som det rätt alldeles för stor brist på under lång tid, det vill säga hyreslägenheter.

Nu har vi testat en borgerligt inriktad bostadspolitik där man låter marknadskrafterna råda helt fritt. Vi har sett konsekvenserna – att det bara byggs för toppsegmentet, de allra dyraste lägenheterna. Däremot står den stora del av befolkningen som inte har de allra tjockaste plånböckerna utan någon som helst lösning.

Det är därför vi nu har en mer aktiv bostadspolitik än på väldigt lång tid. Det behövs.

Bostadsbristen

Anf. 85 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru talman! Min fråga är riktad till statsrådet Per Bolund. Jag har hört här hur statsrådet slår sig för bröstet när det gäller bostadsfrågorna.

Nej, bilden som uppstås stämmer absolut inte. Enligt Boverket saknas 640 000 nya bostäder. Statsrådet nämnde förut att 24 000 nya bostäder har byggts. Om det tempot hålls dröjer det minst 27 år innan nuvarande brist har reparerats.

Jag vill, fru talman, lyfta att det faktiskt handlar om levande människor, som antingen saknar bostad, är trångbodda eller inte kan flytta trots att behovet finns. Det är detta det handlar om, och jag vill veta vad statsrådet ska göra åt det.

Anf. 86 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Jag välkomnar det engagemang som Margareta Cederfelt ger uttryck för i talarstolen. Däremot skulle jag ha önskat att det engagemanget också kommit från den borgerliga regeringen när man hade ansvar för bostadspolitiken. Då byggdes inte ens hälften så många bostäder per år som vi nu sett under den senaste 4–5-årsperioden, då en rödgrön regering lät bostadspolitiken. Detta visar att ord och handling inte alltid hänger samman.

Margareta Cederfelt missförstod också, med flit eller av misstag, siffran 24 000. Det handlar om det som investeringsstödet ger upphov till, vilket är långt ifrån allt som byggs på svensk bostadsmarknad. Många lägenheter, villor och annat byggs utan investeringsstöd.

Detta gör att vi nu har haft en nivå på byggandet som vi inte har sett under lång tid och framför allt inte under alliansregeringens tid, då byggandet låg på en mycket lägre nivå än det gör nu. Utan en hög nivå på byggandet kommer vi aldrig att komma ikapp.

En aktiv bostadspolitik är alltså det som behövs, och det saknades fullständigt under alliansregeringens tid.

Anf. 87 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru talman! Nej, jag kan tyvärr inte instämma med statsrådets beskrivning. Först och främst har den nuvarande regeringen, med en socialdemokratisk statsminister och ett stort antal socialdemokratiska ministrar, suttit sedan 2014 – det är fem år.

Det innebär att regeringen har haft många möjligheter att åtgärda problemet, som dock ändå växer. Från början var det Stockholm som hade problem. Sedan blev det övriga storstadsregioner, och nu råder det brist på bostäder i hela Sverige. Detta är också något som Riksrevisionen har granskat: vad regeringen avser att göra när det handlar om trångboddhet.

Anf. 88 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Det är bara att gå till statistiken och se hur många bostäder som börjat byggas och hur många som har kommit ut på den svenska marknaden. Det är lätt att konstatera att det nu har kommit ut betydligt fler bostäder än det gjorde under den borgerliga regeringens tid.

Vi har en hög nivå på byggandet och ska göra allt vi kan för att upprätthålla den. Det byggs också på ett annat sätt än under tiden med en fri bostadspolitik, då man inte hade någon aktiv politik. Nu byggs det billiga, små hyreslägenheter som annars inte kommer ut på marknaden, det vill säga det byggs för en gångs skull för de behov som finns.

(Applåder)

Ungas möjlighet att äga bostad

Anf. 89 MAGDALENA SCHRÖDER (M):

Fru talman! Även jag har en fråga till statsrådet Bolund. Jag skulle vilja uppehålla mig vid det ägda boendet. Det är särskilt svårt för unga vuxna att få sitt första ägda boende. Ingen kan förvänta sig att kunna köpa en lägenhet på finaste gatan som sin första bostad, men om man har sparat och har ett arbete borde man kunna köpa sig sin första bostad. Så är det inte i dag, och regeringens politik har gjort det svårare för dem utan föräldrar med djupa fickor att flytta till sitt första ägda boende.

Statsrådet har som svar på flera frågor sagt att han gärna tänker brett. Dagens hårda kreditrestriktioner blir ett generationssvek.

Min fråga till statsrådet är mycket enkel: Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att fler unga vuxna ska få möjlighet att äga sin första bostad?

Anf. 90 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack, Magdalena Schröder, för en viktig fråga! Jag skulle säga att det är två saker som framför allt har skapat stora problem för dagens unga. Det första är att det har underinvesterats under oacceptabelt lång tid på svensk bostadsmarknad. Det har byggts alldeles för lite under årtionden. Detta är en skuld som vi nu lever med och som skapar stora svårigheter.

Det andra är att det bara har byggts väldigt dyra bostadsrättslägenheter, framför allt i storstadsområdena. Priserna, inte minst i Stockholm, har stigit enormt kraftigt under de senaste tio åren. Det är klart att detta för varje år som går gör det svårare för en ung person att komma in på bostadsmarknaden. Nu ser vi i stället en balanserad prisutveckling som gör att det faktiskt finns ett hopp för unga människor om att kunna komma in på bostadsmarknaden.

Jag vill också lite grann ifrågasätta den bild som sprids av Magdalena Schröder. När vi tittar på bolånestatistiken visar det sig att andelen unga låntagare inte alls har minskat utan är kvar på samma nivå. Däremot lånar man lite mindre. Man anpassar alltså sin bostad efter den ekonomiska situationen – kanske köper en bostad lite längre ut från stadskärnan eller en lite mindre bostad. Därmed minskar man också risken i sin egen ekonomi.

Anf. 91 MAGDALENA SCHRÖDER (M):

Fru talman! Detta var det första replikskifte där Per Bolund inte anklagade alliansregeringen utan talade om sin egen politik – det var ju trevligt!

Det är klart att det är underinvesterat på bostadsmarknaden, men man kan inte bara fokusera på att bygga nytt. Nyproduktionen står för några procent av bostadsmarknaden. Vi måste utnyttja det befintliga beståndet bättre.

Min fråga kvarstår: Vilka åtgärder avser regeringen att vidta här och nu för att fler unga vuxna ska få möjlighet att äga sitt första boende?

Anf. 92 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Att det har underinvesterats under lång tid får nog också alliansregeringen ta på sig lite grann av ansvaret för eftersom man under åtta år styrde bostadspolitiken.

Men vi behöver se till att vi får en bättre rörlighet på bostadsmarknaden. Vi har också i budgeten beslutat att vi ska ha ett nytt tak för uppskovsbeloppet för reavinstskatten, som nu ligger på 3 miljoner kronor. Detta gör att det inte blir en lika stor kostnad för den som ska flytta från ett boende, till exempel från en villa som man känner är för stor till ett bättre anpassat boende. Det gör också att villan då kan bli tillgänglig för till exempel en småbarnsfamilj.

Sveriges position som rymdnation

Anf. 93 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ernkrans, som också har ansvar för rymdfrågor. Rymdstyrelsen och SSC har i en gemensam utredning konstaterat att uppsändning av små satelliter från Esrange i Kiruna har förutsättningar att vara en oerhört lönsam affär. Esrange som satellitbas skulle göra Sverige till en betydelsefull aktör inom rymdfart. Mot denna bakgrund tycker jag att det är oerhört märkligt att regeringen inte har valt att ta tillfället i akt att ge SSC möjlighet att stärka Sveriges position inom satellituppskjutning.

Jag vill fråga statsrådet om regeringen har någon plan för att stärka Sveriges konkurrenskraft som rymdnation.

Anf. 94 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Mattias Karlsson, för frågan! Jag är väldigt glad och stolt över att tillhöra en regering som för första gången på många år inte levererar bara ord utan också handling och pengar för att stärka Sverige som rymdnation. Redan i år lägger vi in 150 miljoner till Rymdstyrelsen. Vi följer upp detta med att förstärka Rymdstyrelsens anslag med 150 miljoner årligen. Detta kommer att ge rymdforskning och rymdindustri möjligheter till nya utvecklingsområden. Det kommer att gynna alla regioner i hela vårt land som har med rymd och rymdindustri att göra.

Anf. 95 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Fru talman! Jag vill tacka statsrådet för svaret. Jag tror att det är bra att Rymdstyrelsen får mer pengar även om de där första 150 miljonerna går till att täcka ett budgetunderskott. Tyvärr är detta marginellt i förhållande till vad en riktad satsning på satellituppskjutningar från Esrange i Kiruna hade kunnat ge, både i arbetstillfällen och i status.

Men vi får kanske säga grattis till Andøya Space Center i Norge, som nu får ett förhållandevis stort försprång i den rymdkapplöpning som pågår.

Anf. 96 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Vi ska minnas att Esrange och vår rymdbas ligger mycket väl till när det gäller att vara först och ta nya marknadsandelar för att skjuta upp små satelliter i omloppsbanan. Det finns faktiskt inga andra som har ett så perfekt läge som Esrange. Så sent som förra året investerade regeringen 60 miljoner kronor i Esrange för att sätta upp en testbana för små satelliter. Den har ännu inte kommit igång men gör det snart.

Dialogen fortsätter med Esrange om hur vi ska ta oss an fortsatta satsningar, men Esrange ligger väldigt bra till. Vi är en engagerad rymdnation, och det vet Rymdsverige nu.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 2 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Christer Nylander* (L) avsagt sig uppdraget som ledamot i valberedningen.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Liberalernas riksdagsgrupp anmält Maria Nilsson som ledamot i valberedningen.

Andre vice talmannen förklarade vald till

ledamot i valberedningen

Maria Nilsson (L)

§ 4 Anmälan om ersättare

Prot. 2019/20:10
26 september

Andre vice talmannen anmälde att *Nermina Mizimovic* (S) skulle tjänstgöra som ersättare för *Laila Naraghi* (S) under tiden för hennes ledighet den 7 november 2019–14 februari 2020.

§ 5 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i EU-nämnden skulle utökas från 92 till 94.

Kammaren medgav denna utökning.

§ 6 Val av extra suppleanter

Val av extra suppleanter i EU-nämnden företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleanter i EU-nämnden

Camilla Brodin (KD)

Hans Eklin (KD)

§ 7 Anmälan om granskningsrapport

Andre vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till trafikutskottet:
RiR 2019:24 Drift och underhåll av statliga vägar – betydligt dyrare än avtalat

§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2019/20:8 till civilutskottet

2019/20:9 och 10 till socialförsäkringsutskottet

2019/20:11 och 14 till finansutskottet

2019/20:15 till trafikutskottet

2019/20:16 till näringsutskottet

Skrivelse

2019/20:6 till kulturutskottet

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Skrivelse

2019/20:17 Sveriges feministiska utrikespolitik

Motioner

med anledning av prop. 2018/19:141 Elektroniska fraktsedlar vid vägtransport

2019/20:302 av Mikael Eskilander m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:145 Personlig assistans för hjälp med andning

2019/20:147 av Pia Steensland m.fl. (KD)

2019/20:202 av Maj Karlsson m.fl. (V)

2019/20:360 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:154 Brott mot förtroendevalda

2019/20:318 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2018/19:156 Avtal om politisk dialog och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Kuba, å andra sidan

2019/20:148 av Lars Adaktusson m.fl. (KD)

2019/20:262 av Kerstin Lundgren m.fl. (C)

2019/20:301 av Fredrik Malm m.fl. (L)

2019/20:364 av Björn Söder m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:157 Straffrättsliga åtgärder mot utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling

2019/20:109 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V)

2019/20:264 av Johan Hedin m.fl. (C)

2019/20:287 av Johan Forssell m.fl. (M)

2019/20:317 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

2019/20:362 av Adam Marttinen m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:162 En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning

2019/20:363 av Matheus Enholm m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2018/19:146 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2018

2019/20:240 av Per Ramhorn m.fl. (SD)

Följande interpellationer hade framställts:

den 25 september

2019/20:12 Förebyggande av hedersförtryck i skolan och bortförande av barn

av *Amineh Kakabaveh* (-)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2019/20:13 Rekrytering av deltidbrandmän

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:14 Kompetens för uttryckningsförare

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:15 Ambulanser över gränsen

av *Linda Ylivainio* (C)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:16 Det ökande antalet sprängdåd i Sverige

av *David Josefsson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:17 EU:s lägsta arbetslöshet år 2020

av *Edward Riedl* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 24 september

2019/20:39 AIIB och OBOR

av *Ludvig Aspling* (SD)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2019/20:40 MFF och artikel 2

av *Ludvig Aspling* (SD)

till statsrådet Hans Dahlgren (S)

2019/20:41 Utvärdering av AIIB

av *Ludvig Aspling* (SD)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2019/20:42 Incels

av *Ebba Hermansson* (SD)

till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)

2019/20:43 Konsekvens av felaktig behandling och statens ansvar

av *Thomas Morell* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

Prot. 2019/20:10
26 september

2019/20:44 Medicinering med katastrofala följder

av *Thomas Morell* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

**2019/20:45 Elevers möjligheter att utveckla sitt nationella minoritets-
språk**

av *Linda Ylivainio* (C)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

den 25 september

2019/20:46 Ett förvar i norra Sverige

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:47 Helgavskiljning/husarrest för unga lagöverträdare

av *Ellen Juntti* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:48 Ökad skogsdikning

av *Sten Bergheden* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:49 Antalet förvarsplatser i Sverige

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2019/20:50 Bevarande och utbyggnad av den småskaliga vattenkraft-
ten**

av *Sten Bergheden* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:51 Särskilt vaccinationsprogram för riskgrupper

av *Acko Ankarberg Johansson* (KD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 25 september

2018/19:959 Suicidprevention

av *Fredrik Lindahl* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:6 Tjänstemannaansvar

av *Ida Drougge* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:8 Jaktsabotage

av *Fredrik Lindahl* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:9 Beredskapskrav

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2019/20:10 Massiv elmarknadshubb som medför säkerhetsrisker

av *Arman Teimouri* (L)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2019/20:11 Gifttunnor i Östersjön

av *Jörgen Berglund* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:20 Dumpade gifttunnor

av *Lars Beckman* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:13 Ökad arbetslöshet

av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2019/20:14 Bilbränder

av *Lars Beckman* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:19 Arbetsförmedlingens omställningsarbete

av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2019/20:12 Utvecklingstid

av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2019/20:15 Förmånsbeskattning av fyrhjulingar för Sveriges bönder och skogslantbrukare

av *Lars Beckman* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2019/20:16 Spridning av granbarkborre från statlig skogsmark

av *Magnus Oscarsson* (KD)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2019/20:21 Kemikalieskattens effektivitet

av *Mattias Bäckström Johansson* (SD)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:18 Straffskatt på husbilar

av *Lars Beckman* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2019/20:23 Takten i utbyggnaden av bredband

av *Erik Ottoson* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2019/20:24 Kulturskolan

av *Per Lodenius* (C)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2019/20:25 Kulturskolan

av *Per Lodenius* (C)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2019/20:27 Tullverkets befogenheter

av *Margareta Cederfelt* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

Prot. 2019/20:10
26 september

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.21.

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

§ 1 Frågestund.....	1
Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN.....	1
<i>Regeringens framtida migrationspolitik</i>	<i>1</i>
Anf. 2 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	1
Anf. 3 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	1
Anf. 4 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	2
Anf. 5 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	2
<i>Apatiska flyktingbarn.....</i>	<i>2</i>
Anf. 6 CLARA ARANDA (SD).....	2
Anf. 7 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	3
Anf. 8 CLARA ARANDA (SD).....	3
Anf. 9 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	3
<i>Psykisk ohälsa hos studenter</i>	<i>3</i>
Anf. 10 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	3
Anf. 11 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	4
Anf. 12 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	4
Anf. 13 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	4
<i>Åtgärder för bostadsbyggande.....</i>	<i>4</i>
Anf. 14 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V).....	4
Anf. 15 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	5
Anf. 16 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V).....	5
Anf. 17 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	5
<i>Situationen på bostadsmarknaden</i>	<i>5</i>
Anf. 18 LARRY SÖDER (KD).....	5
Anf. 19 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	6
Anf. 20 LARRY SÖDER (KD).....	6
Anf. 21 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	6
<i>Minskat antal sökande till lärarutbildningen.....</i>	<i>7</i>
Anf. 22 ROGER HADDAD (L).....	7
Anf. 23 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	7
Anf. 24 ROGER HADDAD (L).....	7
Anf. 25 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	7
<i>Svensk forskning om industrins klimatomställning</i>	<i>8</i>
Anf. 26 HANNA WESTERÉN (S).....	8
Anf. 27 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	8
Anf. 28 HANNA WESTERÉN (S).....	8
Anf. 29 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	8
<i>IPCC:s rapport och regeringens klimatarbete</i>	<i>9</i>
Anf. 30 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP).....	9
Anf. 31 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	9
Anf. 32 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP).....	9
Anf. 33 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	10
<i>Intrång på militära övningsfält.....</i>	<i>10</i>
Anf. 34 JÖRGEN BERGLUND (M).....	10
Anf. 35 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	10
Anf. 36 JÖRGEN BERGLUND (M).....	10
Anf. 37 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	10

<i>Anslaget till kommunerna och slopandet av värnskatten</i>	11
Anf. 38 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	11
Anf. 39 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	11
Anf. 40 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	11
Anf. 41 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	11
<i>Produkters hållbarhet</i>	12
Anf. 42 JON THORBJÖRNSSON (V)	12
Anf. 43 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	12
Anf. 44 JON THORBJÖRNSSON (V)	12
Anf. 45 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	13
<i>Tillsättandet av ny landshövding i Värmlands län</i>	13
Anf. 46 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	13
Anf. 47 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	13
Anf. 48 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	14
Anf. 49 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	14
<i>Beredskapen för hot från drönare</i>	14
Anf. 50 KALLE OLSSON (S)	14
Anf. 51 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	14
Anf. 52 KALLE OLSSON (S)	15
<i>Vårdmomsen och januariöverenskommelsen</i>	15
Anf. 53 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M)	15
Anf. 54 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	15
Anf. 55 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M)	15
Anf. 56 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	15
<i>Åtgärder mot matchfixning</i>	16
Anf. 57 ÅSA KARLSSON (S).....	16
Anf. 58 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	16
Anf. 59 ÅSA KARLSSON (S).....	16
Anf. 60 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	16
<i>Förhållandena för Gotlands regemente</i>	17
Anf. 61 LARS JILMSTAD (M).....	17
Anf. 62 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	17
Anf. 63 LARS JILMSTAD (M).....	17
Anf. 64 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	17
<i>Insatser för brottsutsatta företag</i>	18
Anf. 65 HELENA BOUVENG (M).....	18
Anf. 66 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	18
Anf. 67 HELENA BOUVENG (M).....	18
Anf. 68 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	19
<i>Inrättandet av ett vårdkompetensråd</i>	19
Anf. 69 DAG LARSSON (S).....	19
Anf. 70 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	19
Anf. 71 DAG LARSSON (S).....	19
Anf. 72 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	20
<i>Förslaget om kostnadsutjämning</i>	20
Anf. 73 KJELL JANSSON (M)	20
Anf. 74 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	20
Anf. 75 KJELL JANSSON (M)	20
Anf. 76 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	21
<i>Elkapacitetsbristen</i>	21

Anf. 77 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M)	21
Anf. 78 Statsrådet PER BOLUND (MP)	21
Anf. 79 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M)	21
Anf. 80 Statsrådet PER BOLUND (MP)	22
<i>Investeringsstöd för byggande av hyresrätter</i>	22
Anf. 81 LEIF NYSMED (S)	22
Anf. 82 Statsrådet PER BOLUND (MP)	22
Anf. 83 LEIF NYSMED (S)	22
Anf. 84 Statsrådet PER BOLUND (MP)	23
<i>Bostadsbristen</i>	23
Anf. 85 MARGARETA CEDERFELT (M)	23
Anf. 86 Statsrådet PER BOLUND (MP)	23
Anf. 87 MARGARETA CEDERFELT (M)	24
Anf. 88 Statsrådet PER BOLUND (MP)	24
<i>Ungas möjlighet att äga bostad</i>	24
Anf. 89 MAGDALENA SCHRÖDER (M)	24
Anf. 90 Statsrådet PER BOLUND (MP)	24
Anf. 91 MAGDALENA SCHRÖDER (M)	25
Anf. 92 Statsrådet PER BOLUND (MP)	25
<i>Sveriges position som rymdnation</i>	25
Anf. 93 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M)	25
Anf. 94 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	26
Anf. 95 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M)	26
Anf. 96 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	26
§ 2 Avsägelse	26
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	26
§ 4 Anmälan om ersättare	27
§ 5 Utökning av antalet suppleanter	27
§ 6 Val av extra suppleanter	27
§ 7 Anmälan om granskningsrapport	27
§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott	27
§ 9 Bordläggning	28
§ 10 Anmälan om interpellationer	29
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	29
§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor	30
§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.21	32